

Høringsnotat

**Rederibeskattede selskapers ansvar for
arbeidsgiverforpliktelser-forslag til
endringer i skattelovforskriften § 8-13-1
første ledd bokstav f**

1. Innledning og bakgrunn

Rederiers solidaransvar for arbeidsgiverforpliktelser, herunder omsorgsplikter, er regulert i skipsarbeidsloven. Bakgrunnen for de bestemmelsene er gjennomføringen av rederiers forpliktelser etter ILOs Maritime Labour Convention 2006. Bestemmelsene ble vedtatt 21. juni 2013 og trådte i kraft 20. august 2013.

Ansvar for arbeidstakere mv. som er engasjert i virksomhet og som arbeider om bord på fartøy som ikke er omfattet av rederiskatteordningen reiste spørsmål knyttet til vilkårene for å kunne lignes etter beskatningsordningen. Finansdepartementet sendte derfor 19. mars 2013 på høring et forslag om å presisere i skattelovforskriften at rederibeskattede selskaper kan ha solidaransvar for arbeidsgiverforpliktelser som regulert i ny skipsarbeidslov. I høringsnotatet bemerket departementet at forslaget måtte notifiseres og godkjennes av EFTAs overvåkningsorgan, EFTA Surveillance Authority (ESA), før det kunne vedtas.

For at endringene i skattelovforskriften ikke skulle tre i kraft senere enn bestemmelsene i den nye skipsarbeidsloven, vedtok departementet endringene i skattelovforskriften 16. august 2013, selv om prosessen med ESA ikke var avsluttet. Endringene trådte i kraft samtidig som den nye skipsarbeidsloven, det vil si 20. august 2013.

ESA har i brev 7. november 2013 foreløpig lagt til grunn at de vedtatte endringene i skattelovforskriften er i strid med EØS-regelverket om statsstøtte til sjøtransportsektoren.

Forholdet til EØS-avtalen tilsier, etter departementets vurdering, at bestemmelsen i skattelovforskriften (forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14) om rederibeskattede selskapers ansvar for arbeidsgiverforpliktelser må endres.

Departementet legger derfor frem et forslag om å presisere i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (skattelovforskriften) at rederibeskattede selskaper bare kan ha solidaransvar for arbeidsgiverforpliktelser, som regulert i skipsarbeidsloven, overfor arbeidstakere og oppdragstakere som er engasjert i tillatt virksomhet og som er om bord på tillatte fartøyer innenfor rederiskatteordningen. For en nærmere omtale av gjeldende rett, herunder det nærmere innholdet i solidaransvaret, vises det til departementets høringsnotat 19. mars 2013.

2. Departementets vurderinger og forslag

Solidaransvaret innebærer at rederier er ansvarlige på lik linje med arbeidsgivere for arbeidstakers rett til blant annet lønn og feriepenger, og gjelder i utgangspunktet uavhengig hva slags virksomhet arbeidstakerne er tilknyttet og uavhengig hva slags fartøyer arbeidstakerne er om bord på, jf. skattelovforskriften § 8-13-1 første ledd bokstav f og skipsarbeidsloven § 2-4 tredje ledd.

Omsorgspliktene etter skipsarbeidsloven kapittel 8 innebærer at rederiene er ansvarlig for arbeidstakere/oppdragstakers rett til blant annet forsvarlig sykepleie og begravelse eller hjemsendelse av bære ved dødsfall. Omkostninger som rederiet pådrar seg ved gjennomføringen av slike plikter, kan rederiet kreve dekket av arbeidsgiver, jf. skipsarbeidsloven § 8-3. Omsorgspliktene gjelder også uavhengig av hva slags virksomhet eller fartøy arbeidstakerne/oppdragstakerne er tilknyttet eller er om bord.

Solidaransvaret innebærer at rederikonserner må utpeke et selskap i konsernet som har ansvar for arbeidsgiverforpliktelser. Dette selskapet (sikkerhetsstyringsselskapet), har ansvar for egne ansatte og ansatte i andre selskaper i samme rederikonsern. I tillegg har selskapet ansvar for arbeidstakere som ikke er ansatt i et av rederikonsernets selskaper, men som arbeider i virksomhet om bord på rederikonsernets fartøyer. Sikkerhetsstyringsselskapet kan være et rederiselskap som lignes etter rederiskatteordningen.

Rederiene kan, gjennom å stille slikt garantiansvar, generere virksomhetsinntekter. Etter gjeldende rett bestemmer reglene om rederibeskattede selskapers ansvar for arbeidsgiverforpliktelser, slik de er nedfelt i skattelovforskriften § 8-13-1 første ledd bokstav f, at slike inntekter er å regne som skattefri skipsfartsinntekter. Dette gjelder uavhengig av hva slags virksomhet arbeidstakerne/oppdragstakerne er engasjert i og uavhengig av hva slags fartøyer de er om bord.

På bakgrunn av ESAs brev av 7. november 2013, som foreløpig fastslår at denne aktiviteten er i strid med EØS-avtalen og ESAs retningslinjer for statsstøtte til sjøtransportsektoren, foreslås det å endre bestemmelsen om rederiers solidaransvar i skattelovforskriften. Endringene innebærer at tvilen knyttet til vilkårene i statsstøtteregelverket fjernes.

Departementet foreslår at det presiseres i skattelovforskriften § 8-13-1 bokstav f at rederibeskattede selskaper kan ha ansvar for arbeidsgiverforpliktelser for arbeidstakere/oppdragstakere som er tilknyttet tillatt virksomhet og som er om bord på tillatte fartøyer. Hjemmelen for forskriftsbestemmelsen er skatteloven § 8-13 første ledd

bokstav b, som bestemmer at departementet kan gi forskrift om at selskap innenfor ordningen kan drive virksomhet med nær tilknytning til sjøtransportvirksomheten som drives av det aktuelle selskapet eller konsernforbundet selskap som lignes etter rederiskatteordningen.

Departementet viser videre til skipsarbeidsloven § 1-2 første ledd hvor det blant annet fremgår at lovens kapittel 8 får anvendelse for andre som har sitt arbeid om bord på norsk skip. Rederiers omsorgsplikter etter skipsarbeidsloven kapittel 8 omfatter dermed selvstendige oppdragstakere mv. i tillegg til arbeidstakere, jf. Prop. 115 L (2012-2013) side 185. Departementet foreslår derfor at det presiseres i skattelovforskriften at ansvaret også omfatter andre som har sitt arbeid om bord.

Forslaget innebærer at rederibeskattede selskaper kan ha ansvar for arbeidsgiverforpliktelser, som nevnt i skipsarbeidsloven § 2-4 og omsorgsplikter som nevnt i skipsarbeidsloven kapittel 8, men at dette ansvaret bare kan gjelde for arbeidstakere/oppdragstakere som er engasjert i tillatt virksomhet som nevnt i skatteloven § 8-13 og som er om bord på tillatte fartøyer som nevnt i skatteloven § 8-11. Etter de foreslåtte endringene må selskapene derfor skille arbeidstakere/oppdragstakere som er tilknyttet selskapenes tillatte virksomhet fra arbeidstakere/oppdragstakere som er tilknyttet virksomhet som ikke er tillatt innenfor rederiskatteordningen, slik dette er bestemt i skatteloven § 8-13.

Forskrift 19. august 2013 nr. 990 om skipsarbeidslovens virkeområde § 2 bestemmer at skipsarbeidsloven § 2-4 tredje ledd ikke gjelder for arbeidstakere som utfører arbeid som etter sin karakter ikke utgjør en del av skipets ordinære drift. Solidaransvaret vil etter dette eksempelvis ikke omfatte spesialmannskap som utfører videre bearbeiding og klargjøring av seismiske data, jf. Sentralskattekontoret for storbedrifters uttalelse 29. mars 2010, inntatt i Utvalget 2011 side 285. Departementet bemerker likevel at dette kun gjelder solidaransvaret som nevnt i skipsarbeidsloven § 2-4 tredje ledd. Selskapenes omsorgsplikter, etter skipsarbeidsloven kapittel 8, omfatter likevel alle arbeidstakere/oppdragstakere som er om bord på et av selskapenes skip, jf. skipsarbeidsloven § 1-2 første ledd.

De foreslåtte endringene innebærer videre at selskapene også må foreta et skille mellom arbeidstakere/oppdragstakere som er om bord på tillatte fartøyer og arbeidstakere/oppdragstakere som er om bord på fartøy som ikke er tillatt innenfor ordningen, slik dette er bestemt i skatteloven § 8-11. Etter forslaget vil selskapene ikke kunne ha ansvar for arbeidstakere/oppdragstakere som eksempelvis arbeider om bord på skip i visse typer innenriksfart, jf. skattelovforskriften § 8-11-1 første ledd bokstav d.

3. Ikrafttredelse

Skipsarbeidslovens bestemmelser om rederiers solidaransvar for arbeidsgiverforpliktelser og den tilhørende endringen i skattelovforskriften trådte i kraft 20. august 2013. Departementet foreslår at endringene i skattelovforskriften som foreslås i dette høringsnotatet trer i kraft straks.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet legger til grunn at forslaget ikke vil ha økonomiske og administrative konsekvenser av betydning.

5. Forskriftsutkast

Forskrift om endring av forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Fastsatt av Finansdepartementet xx. xx. xxxx med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 8-13 første ledd bokstav b.

I

I forskrift 26. mars 1999 nr. 14 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

§ 8-13-1 første ledd bokstav f skal lyde:

f. Aktivitet i forbindelse med rederiers plikter og ansvar etter skipsarbeidsloven § 2-4, herunder solidaransvar som nevnt i skipsarbeidsloven § 2-4 tredje ledd og omsorgsplikter som nevnt i skipsarbeidsloven kapittel 8. *Aktiviteten som nevnt i foregående punktum kan bare gjelde arbeidstakere og andre som arbeider i virksomhet som nevnt i skatteloven § 8-13 om bord på egne og innleide fartøyer, samt kvalifiserte fartøyer i konsernforbundet selskap og poolsamarbeid som nevnt i skatteloven § 8-11 første ledd d.*

II

Endringene under I trer i kraft straks.